

rAntGroen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

EDEGEM 1
8/5124

P106235 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen - juli - augustus - september 2023 - jaargang 22 nr. 87

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Erlend Hansen
Verbindingsstraat 42
2650 Edegem
Afgiftekantoor Edegem 1

Foto: De Weger Walter

Foto: De Weger Walter

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter
en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
0472/78 20 58- erlend.hansen@skynet.be
Eric De Roeck, penningmeester
eric.de.roeck@falis.be
Maurice De Neve, beheer Fort 7
maurice.deneve1@gmail.com
Niels Schild, coördinator communicatie
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52-Lucy.denave@gmail.com
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
Floris Van Volsem, bestuurslid
03/455 23 05 -mariannejmm@gmail.com
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislav.marichal@telenet.be
David Wouters, bestuurslid
0476/414174
monument.Fort 7@zuidrand.be

Contactinformatie

Fort 7:
Natuur: contact.Fort 7@zuidrand.be
Monument: David Wouters
0476/414174 - monument.Fort 7@zuidrand.be

Groen Neerland: Groen.Neerland@zuidrand.be

Uilenbos: Uilenbos@zuidrand.be

Edegemse beekvallei:
Edegemse.beekvallei@zuidrand.be

ARDEA: ardea@hobokensepolder.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
03/455 01 27-redactie@zuidrand.be

Verdeling: Erlend Hansen
contactgegevens: zie bestuursleden

Verslagen te zenden naar:
Tuur Wuyts
03/449 99 11-arthurwuyts@telenet.be

Zuidrand.waarnemingen.be:
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

Klimaat en biodiversiteitsbeleid: geen link en veel te kostelijk?

De laatste weken hoorden we heel wat halve of hele onwaarheden over de werkelijke kostprijs van klimaatmaatregelen, stikstof- (nitraat) reductie en natuurherstel ten voordele van de biodiversiteit. Niets mag iets kosten ondanks de oplopende schade. Denk aan de slachtoffers van de recente overstromingen in Italië en de kosten voor het beheersen van de steeds meer voorkomende bosbranden De OESO berekende het al jaren geleden: "The cost of non-action for climate and biodiversity is for society much higher than the cost to handle it responsibly". Klimaattherstel bijvoorbeeld vereist investeringen, dat klopt, maar wel om een reeds scheefgegroeide situatie (schade) in zekere mate te herstellen. Bovendien, als we slim zijn, zorgen investeringen voor klimaat zoals zonnecellen of een warmtepomp voor een aanzienlijke besparing op onze energierekening. Hier is dus geen sprake van een kost, eerder van een verstandige investering. Bij elektrische wagens (EV) ligt dit iets moeilijker omdat mensen de kostprijs van een eerder luxueus high-end EV model vergelijken met een modale wagen met verbrandingsmotor. Bovendien zijn de gebruikskosten en onderhoudskosten van een EV veel lager en ook de inruilwaarde hoger. En het belangrijkste, naast een veel beter CO2 plaatje, stoot je ook geen NOx, SOx en fijn stof uit. Deze laatste is pas een echte killer, verantwoordelijk voor 3000-5000 doden per jaar in Vlaanderen (5x meer dan verkeersdoden in België). Fijn stof verkort bovendien onze levensverwachting gemiddeld met 13 maanden. En neen, dit zijn geen gegevens opgepikt van een populistische of niet verifieerbare website. Neen, het zijn de officiële gegevens van de Vlaamse overheid, verantwoordelijk voor meetnetten VMM. Dat heeft pas een prijs!

Een tweede bericht dat me bijzonder verraste, waren de oproepen om het biodiversiteitsbeleid te ontkoppelen van het klimaatbeleid, door het een tijdje in de koelkast te zetten. Reden was dat klimaat voorrang moet krijgen en een biodiversiteitsbeleid (lees natuurherstel) teveel zou kosten. De reactie was niet min. Eerst Frans Timmermans, nadien Hans Bruyninckx, hoofd van het Europees milieuagentschap en ook Prof. Ecoloog Patrick Meire. Hun boodschappen waren overduidelijk: biodiversiteitsherstel en klimaat hangen samen en ieder uitstel heeft een enorme impact (lees hogere kosten). Meer tijdelijke overstromingsgebieden zorgen voor veel meer biodiversiteit, tragere afvoer van water, beter klimaatbeheer en ga zo maar door. En natuurlijk moeten we leren samen te leven. Een prikkeldraad rond een veld vormt misschien wel een fysieke afscheiding voor het vee maar niet voor de belasting door mest. Dus ja, we blijven bomen planten in onze regio (zie boomplantacties te Hove) en we blijven ijveren voor het herstel van natuurlijke overstromingsgebieden (zie Edegemse beekvallei), het ontharden van terreinen waar mogelijk (voorstel voor Fort 7) en neen, we stellen dit niet uit.

In tegenstelling met wat velen stellen, is Economie en Ecologie een valse tegenstelling. Ze hangen feitelijk aan elkaar vast en hebben elkaar nodig.. Barbara Debusschere beschreef dit nog heel mooi in haar artikel voor De Morgen op 23 mei (je kan het artikel makkelijk terug vinden op het internet). Het probleem is echter dat de discussie rond klimaat en biodiversiteitsbeheersing de laatste tijd te veel gepolariseerd geraakt in een welles-nietes verhaal. Vandaar mijn oproep om hier alvast in onze regio verstandig mee om te gaan, overleg en wetenschap voorop te stellen, en alvast de handen uit de mouwen te steken om zowel klimaat- als biodiversiteitsbehoudende maatregelen nu aan te vatten. Op deze manier zorgen we voor onze toekomst op een kostenefficiënte wijze. En dat willen we toch allemaal, niet?

We stellen niet uit en gaan voor klimaat en Natuurherstel ook bij ons.

PS Verder in dit nummer kan je een artikel en de stellingname van Natuurpunt, samen met vele zusterorganisaties, lezen rond het geplante uitstel voor de Europese Natuurherstelwet

Hugo Waeterschoot

Lidmaatschap Natuurpunt: 38 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuurblad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (<https://www.natuurpunt.be/pagina/adreswijziging-doorgeven>)

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 met vermelding van: uw lidnummer, naam en adres.

Indien u rAntGroen enkel elektronisch wenst te ontvangen kan u dit melden aan natuurpunt.zuidrand@gmail.com

Omslagfoto: Dambordje

Foto's p.2:
Middelste bonte specht & Groene specht

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:
BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.
Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening
BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is afhankelijk van de afstand. Zie hiervoor de bepalingen bij de desbetreffende aankondiging.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

Zaterdag
1. 7 - 20u.

Gierzwaluw-wandeling in stad Antwerpen

Afspraak:
Grote markt, Antwerpen

Einde: ?

Inschrijven verplicht

De eerste week van juli is ideaal om gierzwaluwen te observeren. De ouders vliegen regelmatig de nesten aan om de bijna volgroeide jongen eten te geven. De nog niet-geslachtsrijpe jaarlingen vliegen luidkeels in groepjes deze broednesten aan op zoek naar nestgelegenheden in de buurt. Hier zullen ze zelf de komende jaren broeden en zo de bestaande kolonies uitbreiden..

We maken een wandeling van enkele kilometers in het oude stadscentrum van Antwerpen en observeren de gierzwaluwen van enkele opmerkelijke kolonies. Een verrekijker is geen must, maar steeds handig om de nesten beter te bekijken. Wandelschoenen zijn helemaal niet nodig.

Tijdens de wandeling wordt het hele gierzwaluwverhaal van A tot Z uitgelegd, waardoor je deze prachtige zomervogel met heel andere ogen zal gaan bekijken (of spotten).

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres)

Afspraak: vanaf 20 u. op de Grote Markt Antwerpen ter hoogte van het standbeeld Brabo.

Vertrek om 20.30 u.

Meebrengen: verrekijker, fototoestel (maar is geen must) + een portie gezonde nieuwsgierigheid

Gids/leiding: Johan Kempeneers / Eva Maeckelberghe

Zondag
2. 7 - 14u.

SNUIT

Bomenwandeling

Afspraak:
Cleydaellaan, Aartselaar

Einde: 16u.

Snuut is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Met het Snuutlogo ontdek je dadelijk onze kinderactiviteiten.

Tijdens de coronaperiode zijn heel wat mensen gaan wandelen in de bossen: een manier om elkaar te ontmoeten, de zorgen te vergeten, gezonde lucht op te snuiven. Maar hebben we eigenlijk wel rondom ons gekeken? Hebben we de bomen en struiken écht gezien? Er is zoveel te ontdekken in het bos. En dat is precies wat we vandaag gaan doen! Waarom gaan sommige bomen dood? Hoe hoog zijn ze? En hoe dik? Welke vreemde wezens wonen in de bomen? En welke soorten bomen zijn er allemaal? Op deze en nog veel meer vragen zoeken we samen de antwoorden. Ben jij tussen 7 en 12 jaar? En ben jij een echte natuuronderzoeker? Kom dan mee op ontdekkingsstocht en sta verwonderd over de geheimen die zich in bomen verschuilen.

Afspraak: in de bocht van de Cleydaellaan, op de parking recht tegenover kasteel Cleydael

Meebrengen: je goede humeur, stevige schoenen

Gidsen / Leiding: Gerda Van Bulck

Chris De Ranter - 0498/30 05 24 - chris.deranter@gmail.com

Zaterdag
8. 7 - 14u.

Begeleide wandeling Kinderen baas !

Afspraak: Groen Neerland

Einde: 16.30 u.

1 keer per jaar zijn kinderen de baas in Groen Neerland. Dan ontvangt Moeder Natuur haar kleinste fans! Vandaag hier geen geleerde natuurgidsen of gewichtige wetenschappers die hun kinderlijke verwondering en pure beleving in de weg staan. Buiten bewegen, ontdekken, onderzoeken en spelen zijn de geheime codewoorden van de dag.

Ouders en/ of grootouders mogen alleen mee op avontuur onder begeleiding van hun klein(e) kinderen! Er wordt gratis ouderopvang voorzien.

Inschrijven: lucy.denave@gmail.com

Afspraak: parking langs de Krijgslaan aan de fiets- en wandelingang van Park Groen Neerland om 14 u. Einde om 16.30 u.

Inkom: geen bankkaarten of app! Alleen cash: 1 'high five' of 2 'vuistjes'.

Outfit: avontuurlijke kledij – laarzen voor wie te water wil – rugzakje met drinkbus en survivalrantsoen.

Leiding/gids: Rudy Sempels 0468/12 96 43

Pssst, niet voortvertellen, he! Tot dan.....

Zondag
9. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

In de zomer bezoeken we binnenruimtes van het fort die in de wintermaanden gereserveerd zijn voor vleermuizen. Indrukwekkend zijn de drie caponnières: bomvrije gebouwen met naast elkaar gelegen kanonkelders. Die namen het wateroppervlak van de hoofd- en zijgrachten onder vuur als de vijand die, tijdens een bestorming van het fort, probeerde over te steken..

Vanuit de gang naar één van de caponnières komen we in één van de betonnen geschutstorens. Die werden 50 jaar na de bouw, in de aanloop naar de Eerste Wereldoorlog, aan het fort bijgebouwd. Geschut in openlucht op een aarden wal voldeed immers niet meer aan de eisen van die tijd.. In die torens stonden moderne snelvuurkanonnen die 360° konden draaien onder zware stalen koepels. De kanonnen en de koepels zijn verdwenen, maar de galerij rond de koepel, voor de opslag van munitie en de toegang tot het geschutsplatform, is nog intact.

De weg naar en van de gebouwen gaat door de altijd wisselende natuur van het forteiland, met mooie uitkijkpunten vanop de hoge hoofdfrontwal. Vaste afsluiter van het bezoek zijn de binnenplaats, de eerste verdieping, en, als de tijd het toelaat, andere plaatsen van het monumentale reduit (binnenfort).

Deelname: om in te schrijven, of met elke vraag om info over het bezoek, ga naar fort7.anhaga.be/wandeling of stuur een e-mail naar monument.fort7@zuidrand.be met vermelding van aantal bezoekers en een mobiel nummer. We laten u dan snel weten of er plaats is, en anders welke alternatieven er zijn.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Vrijdag/zaterdag
21 & 22. 7 - 8u.

Rondje Pontje 2-daagse

Afspraak: 't Spant, Wilrijk

Einde: ?

Inschrijven verplicht

Voor ons 20-ste Rondje Pontje, verwelkomt Nederlands-Limburg ons met de (g)limlach.

Hotel Oolderhof bij Roermond, is het uitgekozen vertrekpunt voor onze fiets tweedaagse.

De Maasvlakte en de Maasplassen, ontstaan door grindwinning, zijn een uitgestrekt natuur- en recreatiegebied, én pleisterplaats voor tal van vogels. We rijden aan een rustig tempo op een vlak parcours en laten ons verrassen door mooie waarnemingen.

De prijs (1 overnachting o.b.v. 2 pers. slk., ontbijt en 3-gangen diner, voorbereidings- en vaarkosten) bedraagt. € 115,00 p.p., excl. lunchpakket, drankje of koffie met of zonder Limburgse Vlaaien. Kortom, het wordt dus een ontspannen tweedaagse voor de fiets-, vogel-, natuur- of culinaire liefhebber, (of voor alle vier-in-één).

Schrijf in via andredemul.ilemilloen@gmail.com met vermelding: fietsvervoer met eigen wagen: ja/nee, mogelijke plaats(en) in je auto voor medefietsers/fietsen, en je telefoonnummer en/of e-mailadres, en

betaling van voorschot van € 50,00 op rekening BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen. Het aantal deelnemers is beperkt tot 20.

Je inschrijving is pas definitief na ontvangst van het voorschot.

Indien nodig en mogelijk, zorgen we voor extra fietsvervoer (+€ 2,00 extra per fiets).

Afspraak: om 8.00 u. aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 te Wilrijk, of om 9.45 u aan de plaats van vertrek (wordt nog later meegedeeld, evenals nadere praktische bijzonderheden). Wees er bij vóór je te laat bent.

Gids: Luc Van Schoor 0494/33 63 09

Begeleiding: André De Mul 0478/57 48 92- en Walter Nuyts 0496/86 39 61

Bij het afsluiten van dit nummer was er nog plaats voor 1 mannelijke deelnemer !

Zaterdag
22. 7 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
23. 7 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Pinteling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

Naar jaarlijkse gewoonte nodigen we jullie graag uit voor een ontspannende wandeling in ons reservaat waar we kunnen genieten van vogels, fraaie zomerbloeiërs, fladderende vlinders, vlugge libellen, zoemende bijen en ander klein grut.

Na de wandeling is er mogelijkheid om uit te blazen en bij te praten op ons gelegenheidsterras met een frisse Gageleer, een wijntje of een fruitsapje binnen handbereik.

Afspraak: voor de wandeling: 14.00 uur aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang.

Voor de Pinteling ben je welkom vanaf 16.00 uur.

Huisdieren zijn niet toegelaten.

Begeleiding: Natuurgidsen Fort 7 (info: Arthur Wuyts - 0474/55 25 75)

Zondag
6. 8 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
12. 8 - 19.30u.

Uilenbos
Avondexcursie

Afspraak:
Lintsesteenweg, Hove

Einde: 21.30u.

Een deel van het Uilenbos is gesloten van mei tot midden augustus om de reeën voldoende rust te geven. Vanavond heb je éénmalig een kans op een avondwandeling, die gewoonlijk wel wat leuker oplevert. Anders dan anders gaan we proberen in alle stilte te genieten van wat er (nog) zingt, de bosgeluiden van insecten en de wind. We hopen natuurlijk ook wel een ree te spotten of wie weet een vleermuis. We vragen om even vooraf te melden dat je komt want we houden de groep beperkt tot 20 personen en rekenen er op dat je mee wilt genieten van de stilte. Je mag een zaklamp meebrengen maar we gaan die zo min mogelijk (eigenlijk als het even kan helemaal niet) gebruiken.

Afspraak: We vertrekken om 19u. (toegang Lintsesteenweg) voor een tochtje van 2 uur in het bos.

Leiding: Hugo waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Gidsen: gidsen van het Uilenbos - Uilenbos@zuidrand.be

Webbekoms Broek - Door FrDr - Eigen werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=102289040>

Zondag
13. 8 - 12.45u.

Webbekoms Broek

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Vandaag trekken we terug naar het Vlaams-Brabantse Diest, meer bepaald naar het Webbekoms Broek. Dit is een natuurgebied dat onmiddellijk aansluit bij de Diestse stadskern. Het heeft een totale oppervlakte van meer dan 200 ha en wordt beheerd door het agentschap Natuur & Bos..

Het overstromingsgebied Webbekoms Broek is een halfopen landschap van graslanden, rietlanden, hooilanden en verspreide bosjes.

Een plaatselijke gids zal ons de mooiste plekken van het gebied laten ontdekken. Het aantal deelnemers is beperkt, dus snel inschrijven is de boodschap.

[Inschrijving via de website van Natuurpunt noodzakelijk \(max 15 deelnemers\)](#)

Afspraak: we vertrekken om 12.45 uur aan de Bist te Wilrijk (kostendelend vervoer). Wie rechtstreeks naar daar wil gaan, wordt om 14 uur verwacht aan de parking van het Bezoekerscentrum Webbekoms Broek dat zich langs de stadsring van Diest tegenover het Begijnhof bevindt.

Adres: Omer Vanaudenhovelaan 48, 3290 Diest.

Einde van de wandeling voorzien rond 17.00 uur ter plaatse.

Mee te brengen: stevig schoeisel (bij regenweer laarzen) en eventueel verrekijker, fototoestel, loop.

Huisdieren zijn niet toegelaten

Kostprijs: 3 euro per persoon

Gids: plaatselijke gids

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (gsm enkel op de dag zelf bereikbaar)

Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32

Zaterdag
19. 8 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
20. 8 - 8u.

Verrassingstocht

Afspraak: 't Spant, Wilrijk
Boomsesteenweg 335

Einde: rond 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Vandaag hebben we een intussen jaarlijks terugkerend verschijnsel voor Ardeanen (rare jongens wel, die Antwerpse vogelkijkstam...): de verrassingstocht. Logisch als maar kan zijn, kunnen we er nog niet veel over zeggen of schrijven, het blijft een verrassing, zelfs al eens tot op het laatste moment. Maar wat we wel proberen te garanderen, is dat het wederom een fijne beleving wordt: leuke vogelwaarnemingen in aangenaam gezelschap, bij een hopelijk leuk zomers weertje. De vogeltrek, zeker van steltlopers en zangers, is al volop bezig, dus wie weet krijgen we vandaag wel een rijke schaar aan gevederde voor onze neus. Kom mee en ontdek wat en waar we het allemaal zullen ontdekken!

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres).

Kostendelend vervoer (we rijden met zo weinig mogelijk auto's!)

Afspraak: vertrek om 8u., parking t.h.v. 't Spant, Boomsesteenweg 335, 2610 Wilrijk; einde rond 17u.ter plaatse

Meebrengen: verrekijker, ev. telescoop, picknick en drinken, kledij aangepast aan het weer

Gids/leiding: Wim Roelant - 0477 34 07 21 - roelantwim@gmail.com

Zaterdag
26. 8 - 10u.

Fort 7, Wilrijk
Vleermuizenverblijf
tochtvrij maken

Afspraak: Legerstraat 40,

Einde: 12u.

Tijdens het Europees weekend van de vleermuis gaan we niet enkel op avondexcursie; neen, we gaan ook daadwerkelijk wat proberen te doen aan hun bescherming. Kamers waar vleermuizen overwinteren, moeten best wat tochtvrij zijn, zodat ze in de winter niet bevroren en het voldoende vochtig blijft. Deze voormiddag herstellen we daarom een aantal tochtgaten. Afsluiten met een houten raamwerk en wat plastic. ... kan wonderen doen... voor vleermuizen althans.

Wil je mee komen helpen? Kom dan deze morgen gerust af. We komen bijeen aan het lokaal de IJsvogel (Legerstraat 40) om 10 u. Einde omstreeks 12 u.

Info: Hugo waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdag
26. 8 - 19.30u.

Fort 7, Wilrijk
Vleermuizenavond

Afspraak: Legerstraat 40,

Einde: 21.45u.

Inschrijven verplicht

Dit weekend wordt er overal in Europa aandacht gevraagd voor vleermuizen, en daar doen we naar goede gewoonte graag aan mee. In deze periode trachten de meeste vleermuizen hun gewicht op peil te brengen om de winter goed door te komen. Ze gaan dus veelvuldig op jacht op zoek naar voedsel. Een uitgelezen moment dus om ze met een batdetector (een toestel dat de geluiden van vleermuizen hoorbaar maakt) te "beluisteren" en hun jachttechniek waar te nemen. Tegen zonsondergang (vandaag verwacht tegen 20.45 u.), gaan de vleermuizen actief op zoek naar voedsel. Het is precies dan dat ze het best waarneembaar zijn. We kunnen ze bijvoorbeeld laag zien scheren over de Fortgracht op zoek naar muggen. Of we zien ze de boomkruinen afspeuren naar motten en andere insecten. We starten de avond met een mooi geïllustreerde en interactieve diareeks met videofragmenten over de jachttechnieken van jagende Franjestaarten en Grootoorvleermuizen, hun levenswijze en een overzichtje van de meest voorkomende vleermuizen in Vlaanderen. Nadien volgt de praktijk, met een speuractie over de grachten. We maken aan de hand van een Batdetector het ultrasone geluid van Vleermuizen hoorbaar voor het gewone oor. We moeten hiervoor wel hopen natuurlijk dat de weersomstandigheden niet te slecht zijn en het niet te hard regent. Het hoeft geen toelichting dat dit een erg kindvriendelijke activiteit is.

Afspraak: Wil je er bij zijn vandaag, dan verwachten we je ofwel tegen 19.30 u. aan het lokaal de IJsvogel (ingang Fort VII aan de Legerstraat 40 te Wilrijk) ofwel om 20.30 u. voor de start van de wandeling. We zijn terug een uurtje na zonsondergang tegen 21.45 u. [Graag een seintje op hugo.waeterschoot@scarlet.be](mailto:hugo.waeterschoot@scarlet.be) wanneer je wil deelnemen. Het aantal deelnemers is immers beperkt.

Gids en leiding: Hugo waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zondag
27. 8 - 13u.

Natuurwandeling
Oude Buisse Heide, Achtmaal

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

Het is alweer 9 jaar geleden dat we dit prachtig heidegebied nog eens bezochten.

De Oude Buisse Heide is een natuurgebied in beheer door Natuurmonumenten. Het ligt in Achtmaal, een deelgemeente van Zundert, juist over de Nederlandse grens, rechts van de eerste bult in de grens ten noorden van Antwerpen aan Kalmthout en Essen. Schrijfster en politica Henriette Roland Holst schonk het gebied aan Natuurmonumenten. Heidevelden en bossen wisselen af met statige lanen en vennen. Het parkoers wordt aangepast aan de weersomstandigheden.

Afspraak: voorverzamen om 13 u. op de parking van de Bist in Wilrijk

Vertrek ter plaatse om 14 u. op de parking van Herberg 't Pannehûske, Roosendaalsebaan 4, 4885 JK Achtmaal, Nederland

Google Maps <https://goo.gl/maps/P1XMuxEoSvKMAgTU9>

Einde rond 17 u. ter plaatse

Wandelafstand 5 à 6 km

Mee te brengen: verrekijker, fototoestel, stevige wandelschoenen.

Gids: Frans Van Dyck

Leiding: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77 (Ria 0474/81 83 53)

Zondag
3. 9 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Notenkraker - foto: Kathy De Lange

Zondag
10. 9 - 7.30u.

Bustocht
Hoge Venen, Malchamps

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 19u.

Inschrijven verplicht

Het hoogveengebied van Malchamps is gelegen halverwege tussen Francorchamps en Spa. Het gebied is uniek en wordt gekenmerkt door talloze Pfalsen (soort pingo's) met een prachtige hoogveenflora (en -fauna). Midden deze poelen die ontstaan zijn op het einde van de laatste ijstijd hebben zich zeldzame planten zoals de Veenbes, zonnedauw en Lavendelheide ontwikkeld, op de bulten van het hoogveen. Kwetsbaar maar o... zo mooi. Maar ook de pingoranden zijn bijzonder interessant met de Beredruif, Stippelvaren en andere planten die eigenlijk nog restanten zijn van de laatste ijstijd. Ook Beenbreek, Rode bosbes... en ga zo maar door, komen in het gebied veelvuldig voor. Midden september zijn ook de hazelnoten rijp waardoor de Notenkraker zich al eens wat makkelijker (en soms erg luidruchtig) laat zien en de laatste libellen de Boomvalken bekoren. Je merkt het een uitzonderlijk gebied dat gelukkig beschermd bleef doordat het het voedingsgebied vormt voor de bronnen van Spa Monopole. Ik verzeker je, je zal in België moeilijk een mooier stuk hoogveen van vlakbij kunnen bewonderen. Ondanks dat we in totaal een 10-tal km wandelen (op een ganse dag) is deze dagtocht is niet moeilijk omdat we meer dan de helft van de dag over comfortabele knuppelpaadjes lopen letterlijk scheerlings langs en af en toe zelfs dwars over pingo's lopen. Een ideale gezinsuitstap dus (ook voor jongeren).

Meebrengen: het is en blijft hoogveen wat betekent dat laarzen absoluut noodzakelijk zijn als het geregend zou hebben in de periode ervoor. Hopelijk valt het weer mee want we eten onze boterhammen 's middags buiten op al kunnen we wel wat schuilen als het moet. Picknick (incl. drank) een verrekijker en eventueel veldgidsen neem je dus best ook mee.

Vervoer: Aangezien het druk kan zijn gaan we met de autocar op zaterdag om lange files te vermijden waarbij we het aantal deelnemers beperken tot max 28. Vandaar dat we de prijs iets moeten optrekken naar 25 €/persoon of max 65 € / gezin. Je krijgt er dan ook een fantastische en lange dag voor in de plaats. Storten op rek. n° BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand met vermelding van je naam, aantal deelnemers en gsm-nummer.

We vertrekken om 7.30 u. aan de Bist te Wilrijk waar je ons rond 19 u. terug mag verwachten.

Gids en leiding: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdag
16. 9 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
17. 9 - 8u.

Steltloperstocht Zeeland

Afspraak: 't Spant, Wilrijk

Einde: rond 17u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Je hebt ze in tal van kleuren en maten. Qua maten zijn er niet alleen verschillen in lichaamsgrootte maar zeker ook in lengte en vorm van de snavel alsook de poten, hoewel deze laatste doorgaans wel behoorlijk rank en steltig zijn. Vandaar de naam uiteraard van de soortengroep waar we ons vandaag op zullen focussen, de steltlopers. Voor sommigen vormen deze lastige beestjes om ze uit elkaar te houden, voor anderen dan weer de leukste soorten onder de avifauna. Omdat steltlopers zich doorgaans ophouden in waterrijke gebieden, trekken we richting Zeeland, waar we vrijwel gegarandeerd een breed soortenpalet van deze sierlijke waadvogels kunnen vinden. Uiteraard bekijken we ook andere vogelsoorten die in het vizier komen. Het is immers al volop trekperiode dus we kunnen voor elk wat wils ontdekken bij een hopelijk mooi nazomer weertje.

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres)

Kostendelend vervoer (we rijden met zo weinig mogelijk auto's!)

Afspraak: vertrek om 8u., parking t.h.v. 't Spant, Boomsesteenweg 335, 2610 Wilrijk; einde rond 17u. ter plaatse.

Meebrengen: verrekijker, ev. telescoop, picknick en drinken, kledij aangepast aan het weer

Gids/leiding: Wim Roelant - roelantwim@gmail.com en 0477/34 07 21

Steltkluut - foto: Walter De Weger

Zondag
17. 9 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Herfstwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

Nog enkele dagen voor de herfst officieel zijn intrede doet. De zon neemt af in kracht en de natuur bereidt zich normaalgesproken voor op een rustperiode. We gaan kijken of we hier al iets van kunnen merken en genieten nog van de overblijvende zomerbloeiers op ons fort.

Na de wandeling kan je, als de weersomstandigheden het toelaten, nog even nakaarten en een glaasje drinken op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7, Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.00 u.

Huisdieren zijn niet toegelaten.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Natuurgidsen Fort 7 (info: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32)

Vrijdag
22. 9

Natuurweekend Ardennen

Einde: zondag 24.9

Inschrijven verplicht

Je leest het goed we bieden je een ardennenweekend aan waarbij we met een lokale gids enkele observatieposten voor Edelherten gaan bekijken. Soms krijgen we ook wel zwijnen en andere dieren te zien zoals de Das. Aangezien deze dieren vooral in de schemering actief zijn zullen we zowel 's avonds als 's morgens vroeg op zoek gaan. Bovendien ligt er in de omgeving ook een beverreservaat. We gaan de beverdammen bezoeken, hun burchten bekijken en hun leefgebied verkennen. Verder hebben we aandacht voor de bosbouw, het bosbeheer de natuur en flora van het Plateau Des Tailles één van de grootste veengebieden van ons land evenals een Natura-2000 life project.

Het wordt een stevig weekend met lange dagen maar bijzonder afwisselend en fijn. We koken ook samen. Er is echter maar plaats voor 10 personen voor 5 kamers. Je dient dus in te schrijven per twee. De kostprijs bedraagt 140 € / persoon (voor verblijf, beddengoed en externe gids) zonder maaltijden (gedeelde kost). Je kan inschrijven vanaf 1 juli door een mail aan Hugo.waeterschoot@scarlet.be Je krijgt dan de bevestiging, betalingsinstructies en nadere info.

Het weekend gaat door in Vakantiewoning "Le Brame Du Cerf" te Chabrenez.

Leiding: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Gids: Jorn Van de Bogaert

Zondag
1.10 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
14.10 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
15.10 - 10u.

Uilenbos
Nadere kijk op bomen

Afspraak: Lintsesteenweg, Hove

Einde: 13u.

Vandaag eindigt de week van het bos en laten we je ten volle genieten van de pracht die de meest merkwaardige bomen van het Uilenbos uitstralen. Er zitten giganten tussen zoals enkele beuken en eiken, anderen liggen er geveld bij en dragen bij tot een opener bos met meer leeftijdsstructuur. Deze bomen dragen de merktekens van stormen, aantasting, enz. Vandaag zorgen we dus voor een andere kijk op de bomen van het Uilenbos.

Wanneer het goed weer is nemen we onze picknick mee en verorberen we deze ter hoogte van de Uilenbosbank.

Afspraak: toegang Lintsesteenweg om 10 u.. Einde 12.30 u. of 13 u., afhankelijk of je mee picknickt

Gids en leiding: Gidsen Uilenbos.

Voor meer info Uilenbos@zuidrand.be

Zondag
22.10 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Herfstwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

De herfst heeft nu echt zijn greep op de natuur versterkt. Bomen kaal, niet erg veel bloeiende planten meer maar waarschijnlijk wel al een aantal paddenstoelen en andere interessante dingen om te ontdekken. Is een ontspannende wandeling onder een herfstzonnetje iets voor jou, dan ben je van harte welkom op onze 2de herfstwandeling van het jaar.

Na de wandeling kan je, als de weersomstandigheden het toelaten, nog even nakaarten en een glaasje drinken in ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7, Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.00 u.

Huisdieren zijn niet toegelaten.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Natuurgidsen Fort 7 (info: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32)

Zaterdag
28.10

Poelen uitgraafactie

Meer info in het volgende nummer

Zondag
29.10 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 9 juli.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

DE WINKEL VERREKIJKERS TELESCOPEN NACHTKIJKERS STATIEVEN MICROSCOPEN DIVERSEN CONTACT

✓ 40 JAAR EXPERTISE ✓ OFFICIËLE PARTNER NATUURPUNT ✓ RUIM ASSORTIMENT ✓ 30 JAAR GARANTIE

SIGHTS OF NATURE
Vlamingveld 89
8490 Jabbeke, Belgium
T: +32 (0)50 31 50 01
T: +32 (0)50 31 68 47
son@deputter.com

Stellingname van Natuurpunt samen met vele zusterorganisaties rond het gepleit uitstel voor de Europese Natuurherstelwet

24 mei 2023

In een gezamenlijke reactie verwerpen Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, Greenpeace, WWF, Velt, de Klimaatcoalitie, PAN Europe, Canopea, Natagora en Bral de negatieve politieke positionering rond het Europese klimaat-, natuur-, en milieubeleid. De problemen gaan niet weg door de kop in het zand te steken. Het is aan onze overheden om krachtig beleid te voeren dat onze leefomgeving en gezondheid beschermt. De pauzeknop indrukken is schuldig verzuim. Hoe langer we wachten, hoe moeilijker en duurder de oplossingen.

Premier De Croo wil, niet toevallig na een tournee langs enkele grote vervuilende bedrijven in Duitsland, de pauzeknop indrukken voor natuur- en milieubeleid. Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir verzet zich tegen de Europese Natuurherstelwet en de Europese klimaatambities. CD&V-voorzitter Sammy Mahdi is trots dat zijn partij aan de handrem trekt over natuurherstel. De verkiezingskoorts slaat duidelijk toe. Het gezond verstand, met het algemeen belang als baken, is ver te zoeken.

Ook in 2023 slaat de klimaatcrisis in Europa weer hard toe met extreme droogte en overstromingen in Spanje en Italië. De waterbom in Wallonië van 2021 ligt nog vers in het geheugen met 39 dodelijke slachtoffers en een schadekost van meer dan 2 miljard euro. Mocht de waterbom boven Vlaanderen gevallen zijn, zou de totale schade opgelopen zijn tot 8 miljard euro. Meer dan 90% van de natuurlijke habitats in België zijn in slechte staat, de slechtste score van alle Europese lidstaten volgens het Europees Milieuagentschap. En het 3M schandaal met de PFAS-vervuiling zadelt 3 op de 4 jongeren uit de omgeving op met gezondheidsrisico's. Ook toelatingen voor schadelijke pesticiden zijn in België schering en inslag. Waar blijft het plan om ons te beschermen tegen toxische stoffen? Wij verwachten van beleidsmakers dat ze verantwoordelijkheid nemen en werken aan oplossingen. Er valt niet te kiezen tussen of klimaatactie of milieubescherming of natuurherstel.

De klimaat- en biodiversiteitscrisis zijn bovendien geen lineaire problemen: het gaat om verbonden systemen waar dringende en ambitieuze actie nodig is. Ook het IPCC en het IPBES - twee topinstituten rond klimaat en biodiversiteit - geven in hun rapporten aan dat dit twee commu- niserende vaten zijn. In de politiek kan je onderhandelen, maar met de natuur kan je dat niet.

Op een jaar voor de verkiezingen wild in het rond schieten op het Europese beleid dat ons moet beschermen tegen klimaatverandering en de instorting van onze biodiversiteit is totaal onverantwoord. Hoog tijd voor een constructief politiek debat over hoe we de problemen geïntegreerd aanpakken op een sociaal rechtvaardige manier. En hoe we sectoren zoals de landbouw en industrie begeleiden om de omslag te maken naar gezonde, klimaatneutrale en stabiele takken van onze maatschappij.

Ondertekend door: Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu, Canopea, Greenpeace, WWF, Velt, Natagora, Bral, Klimaatcoalitie en PAN Europe

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagt aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

De Aruw ploeg is volop bezig met de broedcontroles. Als dit tijdschrift uitkomt zullen bijna alle vogels geringd zijn. We hadden in april een zeer natte periode, al had de natuur het zeer dringend nodig. Voor de uilen en roofvogels is dit natuurlijk niet zo goed. Maar het is net alsof ze het voelden aankomen, want tijdens deze natte periode zaten ze op hun nest te broeden. Midden mei was het ondertussen al een pak droger en zijn we begonnen met controles. Voor Steenuil hadden we circa 9 bezette kasten bijna allemaal met 4 à 5 eieren, voor Torenvalk zijn dit 5 bezette kasten met 5 à 6 eieren. Het aantal eieren en hopelijk dus jongen ziet er erg goed uit en dat duidt op een goed muizenjaar. Eind mei, begin juni hebben we deze jongen dan allemaal geringd. Begin juni zijn we dan aan de keruikasten begonnen, al was er 1 broedsel in Edegem wel erg vroeg, deze hebben we reeds midden mei kunnen ringen.

De Slechtvalken hebben het voortreffelijk gedaan, al is en blijft het opletten voor de vogelgriep die erg huishoudt bij o.a. de Kokmeeuwen en Slechtvalken. Er zouden reeds meer dan 100 Slechtvalken aan vogelgriep gestorven zijn in Vlaanderen. Dit is 15% van de totale populatie. Voorlopig hebben wij geen weet van slachtoffers in ons werkingsgebied. Vindt je een dode vogel die geen verkeersslachtoffer is geef het dan door aan het VOC en kom er niet met je handen aan !!! Is het wel een verkeersslachtoffer geef het dan zeker in op waarnemingen.be of dierenonderdewielen.be. De verkeersslachtoffers worden nog steeds heel erg onderschat, dus het ingeven zijn bewijzen en dus heel belangrijk om maatregelen te kunnen eisen. De voorbije excursies waren wederom een succes en er staan er nog genoeg op de agenda waar je gratis kan aan deelnemen (kijk in dit boekje onder Ardea). We verlangen enkel dat je lid bent van Natuurpunt. Excursies met wagens zijn wel kostendelend.

Een update i.v.m. de Provincie en de Steenuilwerkgroep van Natuurpunt (zie vorig nummer): We hebben een school bereid gevonden om de nestkasten te maken en de goedkeuring van de provincieraad hiervoor gekregen. Eens alles in orde is zal dit zeker in de pers verschijnen. De oproep naar vrijwilligers om zich in te zetten voor de bescherming van vogels blijft. We zoeken nog mensen voor de opvolging van weidevogels. Dit omvat:

- tijdens de broedperiode monitoren waar deze zitten,
- met de boer in overleg gaan,
- het nest markeren zodat de boer het kan ontwijken,
- desnoods het nest even weghalen en nadien terug plaatsen,
- de eieren tellen en opvolgen hoeveel jongen er uit het ei komen en uiteindelijk uitvliegen.

Deze controles dienen 1 x per week te gebeuren en dit enkel gedurende de broedperiode. De rest van het jaar bent u vrij.

Ondertussen worden zoveel mogelijk Kieviten en andere weidevogels in onze regio opgevolgd en beschermd. Dat we onderbemand zijn merken we zeker !!! Het is dweilen met de kraan open; heel wat telefoontjes en mails gaan over en weer. Weides die bezet zijn, privé-initiatieven die we bijstaan met raad en daad.

Ook de Gierzwaluwen zijn aangekomen en dan is het nog maar eens een tandje bijsteken. Gelukkig hebben we hier toch een paar helpende handen, maar komen er toch nog tekort. Per gemeente in ons werkingsgebied zouden we graag 1 of 2 verantwoordelijken hebben die

zich gedurende een 2-tal maanden inzetten om de Gierzwaluwen op te volgen. De opdracht: tegen de schemering zoeken de vogels hun nestplaats op met een volle krop, dat duidt dan op een nest dat we dan in kaart kunnen brengen of die jullie kunnen inbrengen op waarnemingen.be. Zwermen die laag in de straat vliegen duiden ook op mogelijke nestplaatsen of jonge vogels die voor volgend jaar een nestplaats zoeken. Wat wil je nog meer; 2 maanden per jaar in de zomerperiode wat buiten wandelen, observeren en van de natuur genieten.

Voor Vogelwerkgroep Ardea,
Eddie Schild

Vogelwerkgroep Ardea info kan je raadplegen via
www.hobokensepolder.be/vwg-ardea, of via www.zuidrand.be (ga naar Ardea)
 Facebook: <https://www.facebook.com/vwgArdea/>
 Blog: <https://ardea.hobokensepolder.be/#home>
 Vogelverslagen : <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/vogelwaarnemingen.html>

Antwerpse Slechtvalken

Dit jaar was het beste ooit wat betreft bezette broedplaatsen in onze regio. Hier de voorlopige broedresultaten:

- Christus Koningkerk, Kiel: 4 eieren, 3 jongen
- Umicore, Hoboken: minstens 2 jongen
- Agfa Gevaert, Mortsel: 4 eieren, 4 jongen
- Koxplein, Borgerhout: 4 eieren, 3 jongen
- Loodswezen, Antwerpen: 4 eieren, 3 jongen
- Elia, Merksem: broedend koppel waarvan het mannetje afkomstig is uit een nest van 2021 van de Christus Koningkerk. Nog geen broedresultaat kunnen waarnemen.
- Total Energies, Antwerpen: minstens 2 jongen.
- Ruppelmonde en Doelkoeltorens: geen gegevens.

Najaarstrekellingen

Onze jaarlijkse herfsttrekkingen zullen doorgaan vanaf begin oktober. We starten dagelijks rond zonsopgang en eindigen rond de middag. Iedereen welkom op de scheldedijk naast de Hobokense Polder.

Een warm hart voor de natuur én voor Natuurpunt Zuidrand Antwerpen

Zo zou men Lucia Pelckmans ° 21/2/1935 - + 29/4/2023 kunnen omschrijven.

Zij was vooral actief in de periode van 'De Wielewaal' (later fuseerde deze vereniging met Natuur- en Vogelreservaten tot Natuurpunt) en was grote fan van de Wielewaal-reizen naar het waddeneiland Terschelling waar ze telkens enthousiast aan deelnam. Ook aan andere activiteiten nam ze regelmatig deel.

In haar testament besliste Lucia om al haar bezittingen over te maken aan onze afdeling voor de aankoop en het beheren van natuurgebieden. Deze schenking opent dan ook heel wat perspectieven voor de toekomst.

Onze afdeling zal Lucia Pelckmans dan ook dankbaar gedenken !

Voor info over schenkingen verwijzen we graag naar de website van Natuurpunt:

<https://www.natuurpunt.be/pagina/gronden-en-goederen-schenken-voor-de-natuur>

Terschelling

Natuur beheren, iets voor U ?

Op Fort 7, het Uilenbos, Groen Neerland en de Edegemse beekvallei kijken ze uit naar gemotiveerde medewerkers/sters !! Naast het gevarieerde werk is er het gezelschap en op Fort 7 is er zelfs lekkere koffie in ons lokaal, de IJsvogel, of aan de picknicktafels en natuurlijk gelegenheid om wat bij te praten.

Dus als je graag de handen uit de mouwen steekt, aarzel niet en neem contact op:

- Fort 7: Natuur: contact.Fort 7@zuidrand.be
- Groen Neerland: Groen.Neerland@zuidrand.be
- Uilenbos: Uilenbos@zuidrand.be
- Edegemse beekvallei: Edegemse.beekvallei@zuidrand.be

Het zomert nu volop maar toch even achterom kijken naar de voorbije lente op het reservaat.

Tot onze verrassing merkten we een Dodaars op in de buurt van de nieuwe rietkraag tussen het Waterhoenpad en "Ground Zero" en dit op 27/2/23. Het bleef slechts bij een eenmalige waarneming, toch blijven we hopen voor de toekomst. De Aalscholver bezoekt in de lente af en toe het fort om er te vissen of gewoon om er even te pleisteren. In het voorjaar ook van tijd tot tijd een koppel Krak-, Slob- en Bergeend. Deze laatste soort kwam nu ook tot succesvol broeden ! Op 18/5/23 zwom het koppel rond met 9 donskuikens op het gedeelte tussen de rietkraag en de "flessenhals". Het is altijd mooi om zien hoe deze jongen regelmatig "kopje onder" gaan en als een kurk terug aan de oppervlakte komen. Op doortrek komen oeverlopers wel eens langs het fort om even te pleisteren en ja op 23/4/23 waren er zelfs 2 ex. aanwezig. Rond begin mei is het steeds uitkijken naar Gierzwaluwen en ja "krek" op 1/5/23 vlogen 3 ex. boven het fort over en weer op hun tocht naar . . . doet er niet toe. Een Wielewaal horen is thans al iets speciaals maar op 13/5/23 werden 5 medewerkers, op wandel na beheerwerken, verrast door de verdragende en ietwat melancholische zang van deze geheimzinnige zomergast. Wees maar zeker dat zo'n zang "iets" doet met een natuurliefhebber hoor ! Als afsluiter wat vogelnieuws betreft nog vermelden dat de Kleine karekiet op 27/5/23 zijn eenvoudig wijsje zong in de grote rietkraag. Grote verbazing toen 2 medewerkers ons vertelden dat ze een Ree hadden gezien op de betonweg naast "Ground Zero" !!! Heel straf vonden we dat maar Niels fotografeerde op 10/4/23 de pootafdrukken in een slijkerig gedeelte van de Tankweg ! Alle twijfel was nu weggenomen ! Vermoedelijk is dit ex. vanuit de richting Hemiksem tot op Fort 7 geraakt.

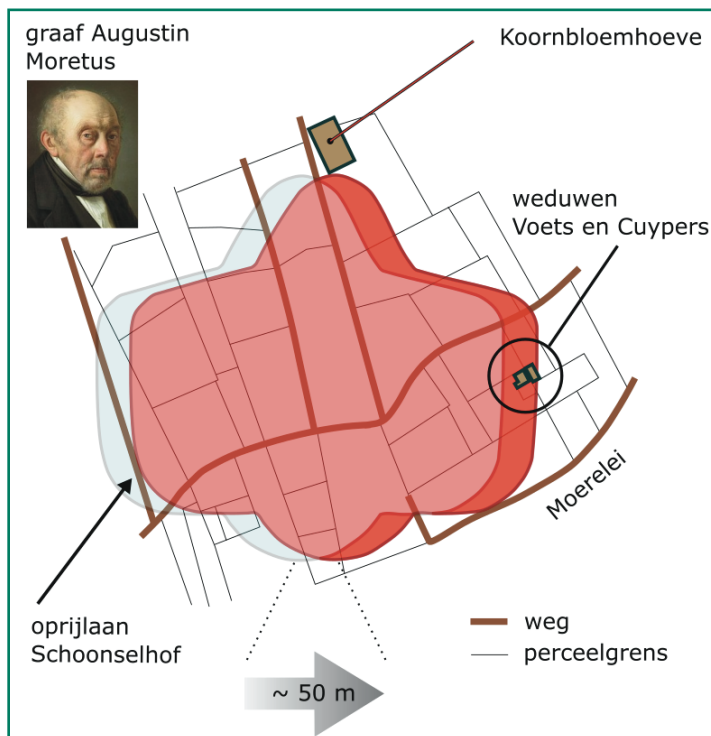
Op plantengebied is de explosieve uitbreiding van Kandelaartje, een klein maar fraai plantje van de steenbreekfamilie, met witte bloempjes op de begroeide delen betonweg tussen glacis en Sarthabarak zeker te vermelden. Ook Vogelmelk, een soort van de Leliefamilie met witte bloemen, kwam dit jaar op verschillende plaatsen tot bloei. Wat paddenstoelen betreft dient het Vingerhoedje vermeld, een soort morielje. Ook op andere reservaten werd het opgemerkt.

Om te eindigen nog een straf verhaal. Tijdens een wandeling met enkele mensen na beheerwerken liep Bert op kop. We kwamen aan een trap en wie kwam deze trap op ? Reintje de Vos met een gestolen bruine kip in de muil. Wie het meeste schrok weet ik niet maar de vos liet de kip vallen en liep weg in het struikgewas. We hebben de dode kip laten liggen en hopelijk is de vos zijn buit later komen ophalen, einde verhaal. Jaja op het fort valt regelmatig wel wat te beleven !

Fort 7 in detail

In elk nummer van rAntGroen geven we wat achtergrond over een boeiend detail van Fort 7

Een graaf en twee weduwen

Wie het Schoonselhof bezoekt of langs de Moerelei passeert, kan zien dat de kaarsrechte laan die langs het militaire deel van de begraafplaats loopt, vlak langs Fort 7 loopt. Hoe komt dat? Toen er in 1860 in allerijl begonnen werd aan de nieuwe versterkingen van Antwerpen, was het eerste dat moest gebeuren, het onteigenen van de gronden. De plaats waar de forten moesten komen werd zorgvuldig uitgekozen op basis van allerlei overwegingen. In het geval van Fort 7 vereiste de nationale veiligheid dat een van de oprijlanen van het Schoonselhof er moest aan geloven.

Maar het Schoonselhof was toen nog niet de stedelijke begraafplaats, maar een privé-domein van graaf Augustin Moretus. En die was erg aan zijn oprit gehecht. En al had hij geen WhatsApp en zelfs geen telefoon, hij wist de minister van Oorlog er tijdig op te wijzen dat hier toch echt geen sprake van kon zijn. De plannen werden dus hertekend, en Fort 7 schoof een paar tientallen meter op naar het oosten.

Aan de overkant van het fort moesten daardoor nu wel de huisjes afgebroken worden die twee weduwen daar huurden. Zij kwamen nooit op de koffie bij de minister, en konden dus niet terugduwen. Ter compensatie kregen ze elk 100 frank. In koopkracht van vandaag is dat ongeveer 2500 euro, of enkele maanden huur. Onrechtvaardig, maar toch niet helemaal onmenselijk.

11/3 Spechtenwandeling

34 deelnemers

Gids: Wim Roelant

Leiding/verslag: Walter De Weger

Zaterdag 11 maart organiseerde ARDEA een spechtenwandeling in het Peerdsbos te Brasschaat. Het weer was mooi en zonnig, zeker gezien het tijdens de werkweek alle dagen regenachtig was. Bij aankomst om 8.30 u. vroeër het nog een beetje maar dat kon de pret niet bederven voor de 34-koppige belangstellenden. Het Peerdsbos heeft een grote variatie aan bosbiotopen zoals stukken dennenbos, beuken- en eikenbos en drassige stukken met struweel, berken en wilgen. Dit maakte het een uitgelezen park om de mensen kennis te laten maken met de 5 meest bekende soorten spechten die in Vlaanderen broeden. Er was natuurlijk geen garantie dat we ze alle 5 zouden kunnen horen en zien.

Deze specht houdt van oude beuken- en eikenbossen. We gingen dus naar deze gedeelten in het park waar er veel van deze woudreuzen staan. Het was bij het laatste parkdeel dat we toch beloond werden met het zien en horen van de Zwarte specht. Eerst was het er één maar later kwam ook nummer 2 even langs. Het was maar een zeer korte acte de présence van deze spechten maar toch duidelijk te zien. Dit waren al 3 soorten. De Groene specht liet zich toch ook verschillende keren horen vanuit de richting van de Melkerij waar er een paar weilandjes zijn. Het was al 11 uur voorbij en we moesten er toch terug naar toe. Kwam goed uit en we konden zo ook nog eens passeren aan het drassige gedeelte van het park. Daar aangekomen liet uiteindelijk de Kleine bonte specht van zich horen. En in een flits vloog hij even voorbij. Wat jammer dat deze niet even de moeite deed om te poseren. Dit deed wel de Middelste bonte specht, en van dichtbij.

Terug aan de Melkerij aangekomen konden we de Groene specht niet waarnemen. Waarschijnlijk werd deze al verstoord door het talrijke publiek dat daar tegen de middag iets kwam nuttigen en de spelende kinderen in de tuin.

Buiten de spechten konden we ook mooie waarnemingen doen van Kuifmees, Gaai, Sperwer, Buizerd, Boomkruiper en Boomklever. Deze laatste konden we in het ganse park waarnemen en zijn baltsgezing aanhoren. In het drassige deel ontwaarden we ook nog een koppel Mandarijneend, voor deze soort ook een geschikt broedbiotoop. Ook de zijzen waren daar talrijk aanwezig op de elzenstruiken. En twee Blauwe reigers waren daar in het vochtige deel aan het foerageren. En wat niet kon ontbreken in het park waren de Halsbandparkieten die lege spechtennesten aan het innemen waren om te broeden.

Al bij al was het voor iedereen een prettig en leerzaam uitstapje tijdens een eerste prille zonnige lentedag.

Foto: De Weger Walter

Middelste bonte specht

We begonnen bij het drassige gedeelte, juist achter de parking van de Melkerij. Het ideale biotoop voor de Kleine bonte specht, niet groter dan een mus, maar deze gaf niet present. Wel konden we verderop de Grote en de Middelste bonte specht horen. Dus struinden we via de vochtige bospaden verder op zoek naar deze 2 soorten. En deze lieten zich wel zien boven in de kruinen van het eikenbos. Gelukkig had ik als gids enkele mooie foto's van de 5 soorten spechten bij, zodat we daar de verschillen van de Grote en Middelste bonte specht konden uitleggen en tonen. Met deze informatie konden de aanwezigen dan de vogels live bewonderen en herkennen.

Nu nog op zoek naar de grootste specht namelijk de Zwarte specht. Met zijn grootte van 50 cm, een imposante verschijning. Maar daar deze specht een zeer groot territorium heeft kan er maar 1 koppel in het park zitten.

Foto: De Weger Walter

Grote bonte specht

20/5 Nachtegalen en orchideeën Leiding/verslag: Hugo Waeterschoot

Een vroeg vertrek want er liggen wel wat kilometers voor de boeg en Nachtegalen hebben de gewoonte om het niet te lang uit te zingen overdag. Onze eerste stop was de Kabbe-laarsbank, een natuur- en recreatiegebied op een resterende zandbank in het Grevelingenmeer die door de afsluitdijk een permanent karakter kreeg. En wees gerust... van bij de start waren ze present. Meerdere exemplaren zongen flink door, misschien ook wel omdat het wel zonnig, maar zeker niet te warm was, een opwarmertje dus.

Sinds de afsluiting ontwikkelde dit gebied zich tot een bosrijk landschap met heel wat open plekken. Een verrassing van formaat wanneer we even een stukje Japans bes-senwier uit het water visten waarop een kleine inktvis vastzat. Een Spotvogel en wat mooie plantenwaarnemingen zoals heel wat Reuzenpaardestaart vulden de voormiddag feestelijk.

's Namiddags wandelden we langsheen de noordzijde van het Veerse meer, in het natuurgebied van de Schotsmanplaat. Een oude plaat in het Veerse meer die droog kwam te liggen. Hier hoopten we op heel wat bosorchissen. Ze waren er wel, en zelfs in groten getale. Het koude voorjaar zorgde er echter voor dat ze nog klein waren en veelal nog niet in bloei, behalve dan een aantal mooie exemplaren van de Vleeskleurige orchis (*Dactylorhiza incarnata*) (zie foto). En toen de plaatselijke "Schotse hooglanders" ons de weg versperden... wel dan was het tijd om terug te keren. Een fijne en gevulde dag.

- A snavelstrijden
- B met Maja leven (en kijken)
- C schrokkerig roofdier
- D leesvoer voor kippen
- E zoutwatervis
- F dorstlessertje
- G inwendige bloemen, dik en dun
- H onbruikbaar voor de taxidermist
- I paarritueel van de kolibrie
- J laagbegaafde pastoor
- K product van een agressieve koe
- L K1000 (Fr.)
- M Laat op weg naar ...ela geen gft-afval achter!
- N familie van de sabeltijger en de degenkrab

A	B	E	K	V	E	C	H	T	E	N			
B	B	Y	W	O	N	E	N						
C	F	R	E	T									
D	B	O	E	K	E	N	W	U	R	M			
E	P	E	K	E	L	H	A	R	I	N	G		
F	A	P	P	E	L	T	J	E					
G	D	A	R	M	F	L	O	R	A				
H	O	N	O	P	Z	E	T	T	E	L	Y	K	
I	V	O	G	E	L	T	J	E	S	D	A	N	S
J	K	E	R	K	U	I	L						
K	S	L	A	G	R	O	O	M					
L	K	A	M	I	L	L	E						
M	C	O	M	P	O	S	T						
N	Z	W	A	A	R	D	V	I	S				

natuur.crypto 10

Tips, de oplossing en meer opgaven kan je vinden op www.cryptochris.be

Foto's : p.19: Groenpootruiter (boven) en Paarse strandloper (onder)
p.20: Groot geaderd witje

Foto: De Weger Walter

Foto: De Weger Walter

Kalender * inschrijven noodzakelijk

- * 1 juli: ARDEA Gierzwaluw-wandeling
- 2 juli: bomenwandeling
- 8 juli: kinderen baas !
- * 9 juli: erfgoedwandeling Fort 7
- *21/22 juli: Rondje Pontje
- *22 juli: erfgoedwandeling Fort 7
- 23 juli: pinteling
- * 6 augustus: erfgoedwandeling Fort 7
- *12 augustus: avondwandeling Uilenbos
- *13 augustus: Webbekoms Broek
- *19 augustus: erfgoedwandeling Fort 7
- *20 augustus: ARDEA verrassingstocht
- *26 augustus: vleermuizen
- 27 augustus: Oude Buisse Heide
- * 3 september: erfgoedwandeling Fort 7
- *10 september: bustocht Hoge Venen
- *16 september: erfgoedwandeling Fort 7
- *17 september: ARDEA steltloperstocht
- 17 september: herfstwandeling Fort 7
- *22/24 september: natuurweekend Ardennen
- * 1 oktober: erfgoedwandeling Fort 7
- *14 oktober: erfgoedwandeling Fort 7
- 15 oktober: Uilenbos
- 22 oktober: herfstwandeling Fort 7
- 28 oktober: uitgraven poelen
- *29 oktober: erfgoedwandeling Fort 7

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 24 augustus